

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 16. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789891792/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

partier i så vid en udsrækning som muligt, og med hjemmel i 1944-udgaven, indsat i deres sammenhæng. Derved er *Et liv øget* med en suite af passager, sætninger, gloser, hentede fra fru Heibergs manuskript; eller man kan sige, at værket for første gang vokser op til at blive sig selv. Teksten, og dermed forfatterinden, strækker sig ud i fuld størrelse. Lagene falder af, farverne ses i deres oprindelige styrke og friskhed.

De vigtige afsnit om barndommen, der i det forrige århundrede må have virket som den skinbarlige Andersen Nexø, kommer nu med i deres helhed. Det samme gælder eksempelvis forlovelseshistorien, forholdet til fru Gyllembourg, de mange fægtninger med skuespillerkolleger, hele opmarchen af forurettelser. – Hyppigt ses i 1944-udgavens bind IV ved indgangen til en entlediget passus følgende ærgerlige formel: »overstreget, antagetigt af A. D. Jørgensen.« Det rammer bl.a. visse sammenhænge, hvor fru Heiberg udtaler sin mening om H. C. Andersen: A. D. Jørgensen beslutter sig til at bevare den svalere del af monologen og lukker hastigt af, i det øjeblik varmen og venerationen sætter ind. Her, som andre steder, har man via en redaktionel forkortelse tildelt hende et overmål af uforsonlighed, skønt det modsatte generelt vist har været hensigten. Som regel har man valgt at lempe det stejle og det brutale i fru Heibergs vældige partitur hen i retning af det standsmessige. Eller man har skruet ned for hendes lunc, det særlige fru Heibergske fynd. Sagakvinden står sig imidlertid bedst ved at få lov til at tale ud.

I denne nye udgave er noter og verificeringer undgået ud fra den betragtning, at hvis fru Heibergs hukommelse undertiden sætter ud, eller hendes retfærdighedssans lokalbedøves, så er det altid af inferior interesse i forhold til livsromanens fylde og omfang af kunstnerindens fantasi. En gang for alle henvises der til 1944-udgaven, hvor variant-materialet og kommentarerne findes aftrykt.

Enhver udgiver løber den risiko, at han tilrettelægger sin egen private fru Heiberg. Men Johanne Luise Heibergs memoarer er universelle. Værket åbenbarer sig som én stor variabel tekst, levende og åndende som et Shakespeare-drama.

Niels Birger Wamberg